«جام‌جم» آخرین وضعیت یوزپلنگ آسیایی را بررسی کرده است

شترها علیه یوزها

سعید یوسف‌پور، مدیرکل حفاظت محیط‌زیست استان سمنان درباره این‌که مهم‌ترین تهدیدهای پیش روی یوز آسیایی در حال حاضر چیست به جام‌جم می‌گوید: مهم‌ترین تهدیدها همچنان همان عوامل شناخته‌شده گذشته هستند؛ ازجمله تخریب زیستگاه، تصادفات جاده‌ای، چرای دام، حضور سگ‌های گله و برخی تعارضات انسانی. البته در سال‌های اخیر موضوع شترهای رهاشده در طبیعت به یک چالش جدی‌تر تبدیل شده است. با توجه به شرایط خشکسالی و تغییرات اقلیمی، شترها در تأمین منابع غذایی با علف‌خواران وحشی که طعمه طبیعی یوز محسوب می‌شوند رقابت می‌کنند و این مسأله می‌تواند بر زنجیره غذایی یوز تأثیر بگذارد. در حوزه چرای دام نیز اگرچه طی سال‌های گذشته اقدامات مناسبی از جمله خرید برخی سامانه‌های عرفی انجام شده اما همچنان نیازمند همکاری بیشتر جوامع محلی برای مدیریت بهتر این موضوع هستیم. همچنین کاهش تعداد سگ‌های گله در مناطق حساس، می‌تواند نقش مؤثری در کاهش تهدیدات علیه یوزها و به‌ویژه توله‌های آنها داشته باشد.

برای خواندن متن کامل گفت‌وگو کد زیر را اسکن کنید.

یک سال همدلی ملی

«جام‌جم» در سالروز آغاز جنگ تحمیلی دوم در گفت‌وگو با عضو هیات علمی دانشگاه شهید بهشتی، مهم‌ترین تجارب اجتماعی این جنگ را بررسی کرده است

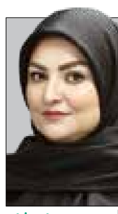

تهمینه سبحانی‌شاد
گروه جامعه

۱۲ روز؛ زمانی کوتاه در تقویم اما کافی برای آن‌که یک ملت، تجربه‌ای بزرگ را از سر بگذراند. ۱۲ روزی که صدای انفجارها با نگرانی خانواده‌ها گره خورد، خبر شهادت فرماندهان و سرداران و دانشمندان کشور با اندوه عمومی درآمیخت و تصاویر کودکان و غیرنظامیان قربانی، احساسات میلیون‌ها ایرانی را جریحه‌دار کرد. جنگ تحمیلی دوم را می‌گوییم، جنگی که در نخستین سالگرد آن قرار داریم و امروز را به نام روز شهدای اقتدار و اتحاد ملی ایران نامگذاری کرده‌اند. حمله به کشورمان هرچند با تلخی و اندوه همراه بود، اما واقعیتی را نیز آشکار کرد؛ این‌که جامعه ایران هنوز در لحظات سرنوشت‌ساز با همدلی بر مشکلات غلبه می‌کند و حالا بازخوانی تجربه جنگ تحمیلی ۱۲ روزه از منظر اجتماعی، فرصتی برای بررسی این پرسش است که جامعه ایران در آن روزها چه آموخت و چگونه تهدیدهای بیرونی به بستری برای تقویت همبستگی ملی و بازتعریف هویت جمعی تبدیل شد.

همگرایی مردم در روزهای خطر

گاهی بزرگ‌ترین دستاورد یک جنگ نه در میدان نبرد بلکه در رفتار مردم نمایان می‌شود. جنگ ۱۲ روزه فرصتی بود تا نوعی همدلی کم‌سابقه میان اقشار مختلف جامعه شکل بگیرد. دکتر حامد نیکونهاد، عضو هیات علمی دانشگاه شهید بهشتی در گفت‌وگو با جام‌جم، همگرایی جنگ ۱۲ روزه و جنگ تحمیلی سوم را نتیجه حق‌باوری ملت مسلمان ایران می‌داند و می‌گوید: «ملت ایران به‌خوبی جایگاه خود را در جبهه حق شناسایی کرده و می‌داند که بدخواهان و دشمنان این مرز و بوم در جبهه باطل قرار دارند. همبستگی، همگرایی، اتحاد و یکپارچگی ملت حول شعار «الله‌اکبر» نشان می‌دهد که محور وحدت جامعه، آموزه‌های قرآنی و ایمان دینی مردم است.» او با اشاره به مهم‌ترین درس راهبردی و اثر اجتماعی جنگ ۱۲ روزه ادامه می‌دهد: «مهم‌ترین درس راهبردی و اثر اجتماعی که جامعه ایران از تجربه جنگ ۱۲ روزه آموخت، این است که جامعه ایرانی به‌خوبی دریافت انگیزه دشمن با مذاکره یا عقب‌نشینی، تحت هیچ شرایطی کاهش نخواهد یافت. دشمنی که فریبکار و جنایتکار است، برای دستیابی به اهداف خود از هیچ نقض عهدی دریغ نمی‌کند و از هر فرصت و در هر زمان برای آسیب رساندن به جامعه ایرانی، نخبگان، زیرساخت‌ها، سرمایه‌های مادی و معنوی کشور استفاده خواهد کرد.»

غیرنظامیان درمیانه آتش

شاید هیچ تصویری به اندازه تصویر کودکانی که در این جنگ شهید شدند و آسیب دیدند، نتواند چهره واقعی جنگ را آشکار کند. از نوزادان و خردسالانی که قربانی این جنایات شده گرفته تا ۳۴ دانش‌آموزی که جای‌شان در کلاس‌های درس خالی است. دکتر حامد نیکونهاد درباره مورد هدف قرار گرفتن غیرنظامیان کشور به‌ویژه دانش‌آموزان و کودکان مظلوم در دفاع مقدس دوم عنوان می‌کند: «حمله دشمن به غیرنظامیان، کودکان و دانش‌آموزان نیز به‌خوبی ماهیت دشمن را در حافظه جمعی ایرانیان تثبیت کرد. مردم با چشمان خود مشاهده کردند که دشمن هیچ مرز انسانی را به رسمیت نمی‌شناسد و این جریان جاهلیت مدرن، در پوشش الفاظ پرطمطراق حقوق بشری، بزرگ‌ترین جنایات را علیه بی‌گناهان، کودکان و غیرنظامیان، چه در مدرسه و چه خارج از آن، مرتکب می‌شود.» نیکونهاد همچنین اضافه می‌کند: «این تجربه برای حافظه جمعی ما دستاوردی مهم داشت و آن این‌که بدانیم برای این دشمن، رسیدن به هدف نامشروع، هر وسیله‌ای را توجیه می‌کند. برای چنین رویکردی، تفاوتی ندارد که از چه ابزار و روشی استفاده شود؛ هر اقدامی که برای دستیابی به آن هدف لازم باشد، در دستور کار قرار می‌گیرد.»

دکتر نیکونهاد: همبستگی، همگرایی، اتحاد و یکپارچگی ملت حول شعار «الله‌اکبر» نشان می‌دهد که محور وحدت جامعه، آموزه‌های قرآنی و ایمان دینی مردم است

روایت ناتمام دانش

در میان اهدافی که در جنگ ۱۲ روزه مورد حمله قرارگرفتند، نام دانشمندان و نخبگان علمی زیادی به چشم می‌خورد. چهره‌هایی که سال‌ها برای توسعه علمی و فناورانه کشور تلاش کرده بودند اما دشمنان نمی‌دانستند که چراغ علم در کشور ما خاموش‌شدنی نیست. عضو هیات علمی دانشگاه شهید بهشتی در این‌خصوص تاکید می‌کند: «هدف قرار دادن دانشمندان و نخبگان کشور نیز پیام روشنی برای جامعه ما دارد و آن این است که دشمن از قوی شدن ایران واهمه دارد و از پیشرفت همه‌جانبه ایران اسلامی در هراس است. این موضوع خود نشان‌دهنده قدرت ملت ایران است. از همین رو، عناصر قدرت کشور، یعنی دانشمندان، نخبگان و جوانان مستعد، هدف تهاجم و ترور قرار می‌گیرند تا شاید روند پیشرفت علمی و فناورانه کشور با وقفه مواجه شود. بنابراین، هدف قرار دادن نهاد علم و جامعه علمی را باید به معنای دشمنی با پیشرفت همه‌جانبه ایران اسلامی دانست.» آن‌طور که نیکونهاد توضیح می‌دهد؛ دانشگاه‌ها نیز می‌توانند نقش‌های متنوعی در این‌خصوص ایفا کنند و مسئولیت‌های اجتماعی گسترده‌ای برعهده دارند. با این حال، به نظر می‌رسد هنوز مسیرهای طی‌نشده فراوانی در این زمینه وجود دارد. آگاهی اجتماعی در بدنه جامعه به‌خوبی شکل گرفته و ضروری است این آگاهی به جامعه نخبگانی نیز منتقل شود تا نخبگان کشور از این بعثت حیرت‌انگیز مردم با ایمان و مقاوم ایران عقب نمانند.

قدرت روایت

در گذشته جنگ‌ها بیشتر در میدان‌های نظامی تعیین تکلیف می‌شدند اما امروزه بخش مهمی از رقابت‌ها در عرصه افکار عمومی و روایت‌سازی جریان دارد. عضو هیات علمی دانشگاه شهید بهشتی با اشاره به این‌که خطر اصلی در این میان جنگ روایت‌هاست، تصریح می‌کند: «از اضلاع جدی جنگ ترکیبی، همه‌جانبه و وجودی علیه کشور می‌توان به ابعاد شناختی، روانی، رسانه‌ای و روایت‌ها اشاره کرد. این عرصه همان حوزه مهمی است که می‌تواند به پاشنه آشیل جامعه و ملت ما تبدیل شود. همچنین می‌تواند زمینه‌ساز اشتباهات محاسباتی در میان مسئولان کشور شود و تاب‌آوری اجتماعی را به‌طور جدی در معرض تهدید قرار دهد.» نیکونهاد عنوان می‌کند: «از دانشگاهیان، نخبگان، اهالی علم و افرادی که لایه‌های زیرین تحولات اجتماعی را به‌خوبی رصد می‌کنند و انتظار می‌رود تحلیل‌ها و پیش‌بینی‌های قابل اتکا و موجهی ارائه دهند، انتظار می‌رود که نخست، واقعیت جنگ روایت‌ها را به‌درستی باور کنند و دوم، مراقب باشند که خود در این میدان دچار آسیب، خطا یا اسارت در روایت‌های نادرست نشوند. همچنین باید نسبت به شناسایی صحیح ابزارها و مولفه‌های جبهه حق و باطل دقت لازم را داشته باشند. در غیر این صورت، غفلت از ابعاد جنگ شناختی و درک نادرست از آن می‌تواند آسیب‌های جدی، خطرناک و جبران‌ناپذیری برای جامعه به همراه داشته باشد.»

یادداشت

دکتر اصغر مشبکی | عضو هیات علمی دانشگاه تربیت مدرس

درس‌های جنگ تحمیلی دوم

در سالروز جنگ تحمیلی دوم می‌توان سه شاخص را مورد توجه قرار داد که نهادهای نظامی و مردم می‌توانند از آنها بهره‌برداری مناسبی داشته باشند. نخستین شاخص، «سرعت» است که در جنگ ۱۲ روزه نقشی بسیار تعیین‌کننده داشت. طرفی که زودتر ابتکار عمل را در دست بگیرد، معمولا نتیجه میدان را نیز تعیین می‌کند. ما در ابتدای جنگ ۱۲ روزه دچار غافلگیری شده اما پس از آن با سرعت عمل وارد میدان شدیم و از همان زمانی که سرعت را در دستور کار قرار دادیم، توانستیم تا حدودی واکنش سریع را نیز به‌دست بگیریم. شاخص دوم، بحث «اطلاعات و غافلگیری» است که اهمیت بسیار زیادی دارد. عملیات اطلاعاتی جنگ، به‌ویژه از جنس سایبری و همچنین ضربات اولیه‌ای که هر یک از دو طرف می‌توانستند وارد کنند، نقش بسیار مهمی در روند جنگ ایفا کرد. در حوزه غافلگیری، اطلاعات و جنگ سایبری، جنگ ۱۲ روزه برای ما درس‌های فراوانی به همراه داشت. هرچند پیش از آن نیز تجربیات و توانمندی‌هایی در این زمینه وجود داشت اما آموخته‌های جدید حاصل از این جنگ توانست در فرصت‌های بعدی کمک شایانی به ما کند.

سومین شاخص، «فناوری و حملات دقیق» بود. در جنگ‌های کوتاه‌مدت، به‌دلیل محدود بودن زمان، دقت در عملیات از اهمیت فوق‌العاده‌ای برخوردار است. آنچه در این جنگ مشاهده کردیم، دقت عمل پهپادها و موشک‌ها بود؛ عاملی که در نبردهای کوتاه‌مدت نقشی بسیار تعیین‌کننده ایفا می‌کند. مسأله دیگر، آثار و پیامدهای جنگ تحمیلی دوم از منظر اجتماعی است. در این حوزه نخستین اثر، افزایش همبستگی ملی بود؛ موضوعی که به‌روشنی در جامعه مشاهده شد؛ به‌ویژه در کوتاه‌مدت شاهد شکل‌گیری نوعی همبستگی ملی قابل توجه بودیم. دومین پیامد اجتماعی، افزایش اضطراب و احساس ناامنی اجتماعی بود. جامعه آمادگی لازم برای مواجهه با چنین شرایطی را نداشت. برای نمونه، در روزهای نخست جنگ، بسیاری از شهروندان تهران این شهر را ترک کردند. همچنین اختلالاتی که در روند آموزش و فعالیت دانشگاه‌ها ایجاد شد، از دیگر آثار اجتماعی قابل توجه این جنگ بود. در این میان، عملکرد پدافند غیرعامل نیز جای تامل دارد. در این جنگ مشاهده کردیم که نقش پدافند غیرعامل کمرنگ بود. این درحالی است که چنین نهادی باید حتی در حوزه اطلاع‌رسانی و آموزش عمومی نیز فعال باشد. برای مثال درباره نحوه انتشار اخبار، آموزش رسانه‌ها و آگاهی‌بخشی به مردم نقش‌آفرینی کند. اما سومین اثر اجتماعی، تغییر سریع در افکار عمومی بود. در هر جنگی، روایت جنگ اهمیت بسیار زیادی دارد و اگر در عرصه روایت‌سازی موفق عمل شود، نگاه مردم به حاکمیت و نهادهای مختلف نیز می‌تواند دستخوش تغییر شود. در جنگ ۱۲ روزه، روایت غالب، روایت پیروزی بود و همین مسأله تأثیر قابل‌توجهی بر افکار عمومی گذاشت و زمینه‌ساز تحولات بعدی شد؛ به‌گونه‌ای که سرمایه اجتماعی، پیش از این جنگ در سطح پایینی قرار داشت، پس از آن با تغییر محسوسی در افکار عمومی مواجه شد و به سطوحی در حدود ۸۰ درصد رسید.

طراح: بیژن گورانی

جدول ۷۲۶۵

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	
			■						■						۱
							■								۲
					■							■			۳
				■							■				۴
	■					■				■					۵
			■					■					■		۶
		■							■						۷
■							■							■	۸
					■							■			۹
	■					■					■				۱۰
				■				■					■		۱۱
			■							■					۱۲
		■							■						۱۳
							■								۱۴
					■						■				۱۵

جدول عادی

افقی: ۱ـ شکل گرفته ـ درشت هیکل و بدقواره ـ ماری عظیم‌الجثه ۲ـ سمینار ـ دریایی در غرب اقیانوس اطلس ۳ـ یازده ـ خوناب ـ آسیاب دستی ۴ـ پیش ـ نقطه شروع مسابقه ـ سرماز ۵ـ در توضیح کلام به کار می‌رود ـ سر به راه ـ پرچم ۶ـ از قالب‌های مرسوم موسیقی دستگاهی ایران ـ مختصر ـ دریدن ۷ـ خرج ـ خزنده‌ای با بدن پوشیده از پولک ـ رنگ نشده! ۸ـ غذایی از بادمجان ـ کنایه از زمان بسیار قدیم است ۹ـ ریشه ـ بدون نقص بودن ـ اسباب رسم خط عمود ۱۰ـ پدران ـ پندار ـ شهری در استان یزد ۱۱ـ زن گندمگون ـ یاریگر ـ نوعی نارنگی ۱۲ـ حیوان صحرانورد ـ سمبلیک ـ از القاب اشرافی اروپایی ۱۳ـ پویه کردن ـ غذای پاکستانی که با مرغ تهیه می‌شود ـ مکان ۱۴ـ لقب تیم فوتبال انگلیس ـ مسئول نگهداری و محافظت از جنگل ۱۵ـ قطار ـ از پوشاک زنانه ـ شرکتی که سرمایه آن متعلق به چند نفر است.

عمودی: ۱ـ دارای کارکرد ماشینی ـ مافوق ۲ـ تلاش و مبارزه برای ادامه زندگی ـ راوی خطبه فدک ـ همسر زن ۳ـ آشپز انگلیسی ـ پست فطرتی ـ خودرویی که صندوق عقب آن جزء اتاق آن است ۴ـ نوعی پارچه لطیف ـ صندلی دندانپزشکی ـ رجولیت ۵ـ خواب کودکانه ـ وسیله اندازه‌گیری مقاومت الکتریکی ـ لطیف ۶ـ مخالف ـ دروغ ـ بله شیرازی ۷ـ قطع شده ـ از مقاطع مخروطی ـ گاز مرداب ۸ـ شهری در سوئد ـ لبه تیز شمشیر ۹ـ حیله‌گر ـ گستردگی ـ نوجوان بزهکار در مرکز اصلاح و تربیت ۱۰ـ آش ـ بازگردانی متن از یک زبان به زبان دیگر ـ بدهکار ۱۱ـ دعای زیر لب ـ رهایی از تعلقات دنیوی ـ گلی زینتی ۱۲ـ ورزش برفی ـ خدایی ـ رها ۱۳ـ شب در جایی ماندن ـ تخریب‌کننده اموال عمومی ـ آش ۱۴ـ ظرف شیشه‌ای کوچک برای نگهداری دارو ـ پیشرفت ـ عاقبت ۱۵ـ دستگاه خنک‌کننده آب آشامیدنی ـ برقرار بودن.

جدول ویژه

افقی: ۱ـ رواج دادن ـ نرم‌افزار نقشه‌کشی ـ محل شهادت شهید آوینی ۲ـ پردرآمدترین ورزشکار حال حاضر جهان ـ آلبومی با آواز محمدرضا شجریان ۳ـ سازی کوبه‌ای ـ فیلمی ساخته مسعود کیمیایی ـ درجه فرمانده گروهان ۴ـ برکت سفره ـ پایتخت زامبیا ـ اهل گیلان ۵ـ زنگ اعلام خطر ـ فراوان‌ترین عنصر در سیاره زمین ـ مأمور نظم و قانون ۶ـ گاوآهن ـ پنیر هلندی ـ سالخورده ۷ـ زنجیر ـ اشعه ـ تخم مرغ انگلیسی ۸ـ معزول ـ کلیسای تاریخی پاریس ۹ـ مادر لر ـ نوعی سوسیس ایتالیایی ـ بهتان ۱۰ـ ریسمان ـ برق را از کوئل به دلکو می‌رساند ـ شاعر و نویسنده پرتغالی و از بانیان پست مدرنیسم ۱۱ـ نیکورو ـ پیرامون ـ شیفت ۱۲ـ سر را به تنه متصل می‌کند ـ رئیس ده فراش قاجار ـ خراب کردن ۱۳ـ یار خمیردندان ـ قند جوانه جو ـ آش ۱۴ـ لقب تیم فوتبال آث میلان ـ از نام‌های قدیمی یزد ۱۵ـ رمه ـ مدارک ـ یارو.

عمودی: ۱ـ اداره مهمات و تدارکات ارتش ـ داستانی نوشته ژوزه ساراماگو ۲ـ سیستم گرمایش با رادیاتور ـ تن پوش ـ پیغمبر ۳ـ N ـ شهری در شهرستان کاشان ـ اثری به قلم ویکتور هوگو ۴ـ قوم حضرت هود(ع) ـ بی‌دغدغه ـ براده فلز ۵ـ ماه نو ـ از درجات نیروی دریایی ـ فاعل ۶ـ صعب ـ باب روز ـ شکمو ۷ـ شهرت ـ در بیان علت به کار می‌رود ـ اشاره به نزدیک ۸ـ نوعی پارچه پشمی ـ کلمه تحسین ۹ـ گیاهی علفی از خانواده لاله ـ جلادهنده کفش ـ هر ردیف دیوار گلی ۱۰ـ حرف ربط ـ به‌روزرسانی ـ ناپاکی ۱۱ـ آلودگی ـ از ورزش‌های نوین ـ پیامبر پاکدامن ۱۲ـ نوعی از نژاد سگ ـ از ابزارهای خروجی کامپیوتر ـ پدر رستم ۱۳ـ نخستین جنبش نقاشی در قرن بیستم ـ باج و خراج ـ لنگه بار ۱۴ـ از ماهیان دریای خزر ـ افسانه‌گو ـ منفی‌نگر ۱۵ـ بانوی نوبل برده کره جنوبی و نویسنده رمان گیاهخوار ـ نوعی غسل.

حل جدول عادی ۷۲۶۴

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	
ن	ا	س	و	ر	ک	■	ر	ف	ن	■	ت	س	ا	م	۱
ا	ت	ل	و	■	ج	ن	س	ا	م	ر	گ	■	ی	ح	۲
و	و	■	ل	و	ا	س	ی	■	ک	ا	ز	ل	ا	ب	۳
ا	ن	م	■	ل	و	ا	د	ت	■	ک	ا	ی	ر	ت	۴
ر	■	ت	ل	ا	ه	ج	■	ن	ر	ت	س	ن	■	ن	۵
د	ر	ک	ه	د	■	ی	ل	ب	م	و	■	ت	س	ا	۶
■	ه	ب	ی	ت	ک	■	س	ا	ن	ر	خ	■	ا	م	۷
ک	ی	ر	د	■	ت	ی	ا	ن	د	■	ل	د	ن	ه	۸
ی	د	■	ه	ر	ی	ا	ن	■	ه	ن	ی	و	د	■	۹
م	ن	غ	■	و	ر	ک	ی	ر	■	ه	ف	ی	ا	ط	۱۰
ی	■	ی	ل	ز	ا	ن	■	ی	م	ا	ه	س	■	ب	۱۱
ا	م	ر	ی	ا	■	د	و	و	ا	د	■	ت	ن	ا	۱۲
گ	ن	ه	ا	م	ه	■	ل	ا	ج	ن	ج	■	ق	ر	۱۳
ر	و	■	ل	د	ی	ا	و	س	ر	■	د	ج	ا	م	۱۴
ی	ر	ا	ی	■	چ	ل	م	■	ا	ر	ا	ک	ش	ا	۱۵

حل جدول ویژه ۷۲۶۴

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	
ه	ق	ج	ه	ت	ب	■	ف	ا	پ	■	س	ی	ر	گ	۱
ی	ز	ا	ن	■	ر	و	ش	ک	ت	ف	ه	■	ک	ی	۲
د	ح	■	ر	ا	ه	ا	ن	■	ک	ل	و	گ	ن	ا	۳
ر	ه	ن	■	ه	م	ر	گ	س	■	ا	ل	و	ی	ه	۴
ا	■	ی	گ	ر	ا	ی	■	ل	د	ش	ت	ا	■	خ	۵
ت	ب	ا	ن	ا	■	ز	ت	ی	ل	ب	■	ه	ل	و	۶
■	ر	ب	ا	م	ن	■	و	ا	ت	ک	ا	■	و	ا	۷
ر	گ	ت	و	■	ر	ا	ت	ک	ن	■	ل	ا	م	ر	۸
ب	ب	■	ه	س	و	س	و	■	گ	ن	ر	ک	ی	■	۹
ع	و	ج	■	م	د	ا	ن	م	■	ه	ژ	ا	ر	د	۱۰
ر	■	ب	ا	ی	ا	ن	■	ت	س	ا	ی	ر	■	ا	۱۱
ش	ر	ا	م	ش	■	ی	ز	ا	ر	د	■	ی	م	ر	۱۲
ی	گ	ن	ر	ک	ی	■	ی	ن	و	ن	ک	■	و	ی	۱۳
د	ب	■	و	ا	ل	ک	و	ت	ا	■	ه	ف	ق	و	۱۴
ی	ی	ا	د	■	ه	ا	ر	■	ن	ت	ف	ا	ت	ش	۱۵

حل سودوکو ۵۱۴۰

۵	۱	۲	۴	۶	۸	۷	۳	۹				۳	۵	۴	۲	۶	۹	۷	۸	۱
۶	۸	۹	۷	۲	۳	۵	۱	۴				۱	۶	۸	۵	۳	۷	۲	۹	۴
۴	۷	۳	۱	۹	۵	۸	۶	۲				۷	۲	۹	۴	۸	۱	۵	۶	۳
۹	۴	۵	۳	۱	۶	۲	۸	۷				۲	۳	۵	۹	۷	۴	۶	۱	۸
۳	۲	۱	۸	۴	۷	۶	۹	۵				۹	۸	۷	۶	۱	۳	۴	۲	۵
۸	۶	۷	۹	۵	۲	۱	۴	۳				۶	۴	۱	۸	۵	۲	۹	۳	۷
۱	۵	۶	۲	۳	۹	۴	۷	۸	۹	۲	۳	۵	۱	۶	۷	۲	۸	۳	۴	۹
۲	۹	۸	۶	۷	۴	۳	۵	۱	۶	۴	۷	۸	۹	۲	۳	۴	۵	۱	۷	۶
۷	۳	۴	۵	۸	۱	۹	۲	۶	۸	۱	۵	۴	۷	۳	۱	۹	۶	۸	۵	۲
						۷	۴	۹	۵	۳	۱	۲	۶	۸						
						۸	۳	۵	۲	۹	۶	۷	۴	۱						
						۱	۶	۲	۷	۸	۴	۳	۵	۹						
۷	۴	۶	۸	۲	۹	۵	۱	۳	۴	۶	۲	۹	۸	۷	۶	۳	۴	۱	۲	۵
۱	۸	۲	۵	۴	۳	۶	۹	۷	۳	۵	۸	۱	۲	۴	۸	۹	۵	۶	۷	۳
۵	۳	۹	۱	۶	۷	۲	۸	۴	۱	۷	۹	۶	۳	۵	۱	۷	۲	۸	۹	۴
۴	۵	۱	۶	۳	۲	۸	۷	۹				۴	۷	۸	۹	۲	۳	۵	۱	۶
۶	۹	۳	۷	۵	۸	۱	۴	۲				۳	۱	۹	۷	۵	۶	۴	۸	۲
۸	۲	۷	۴	۹	۱	۳	۶	۵				۵	۶	۲	۴	۱	۸	۷	۳	۹
۲	۶	۸	۳	۷	۴	۹	۵	۱				۲	۵	۱	۳	۴	۷	۹	۶	۸
۳	۷	۵	۹	۱	۶	۴	۲	۸				۷	۴	۶	۲	۸	۹	۳	۵	۱
۹	۱	۴	۲	۸	۵	۷	۳	۶				۸	۹	۳	۵	۶	۱	۲	۴	۷

برای حل جدول اعداد باید در هر مربع کوچک‌تر ۳ در ۳ هیچ عدد تکراری وجود نداشته باشد.
همچنین هیچ عددی در یک سطر یا ستون مربع بزرگ ۹ در ۹ تکرار نشده باشد.

سودوکو ۵۱۴۱

			۵	۸	۳										۷	۵	۶			
		۹				۲								۶				۲		
	۶	۱				۸	۷						۷	۹				۴	۸	
۸			۶		۱			۲				۷			۲		۳			۱
۲				۵				۳				۲				۸				۷
۶			۸		۲			۷				۶			۴		۷			۸
	۷	۲				۳	۵						۲	۷				۸	۵	
		۶				۷								۸				۱		
			۷	۹	۵					۷					۸	۲	۱			
									۴		۲									
								۹				۸								
									۶		۷									
			۸	۵	۲					۳					۶	۹	۴			
		۲				۸								۴				۲		
	۸	۶				۲	۳						۷	۹				۴	۱	
۹			۴		۳			۶				۸			۵		۹			۲
۱				۹				۲				۴				۸				۵
۷			۲		۱			۳				۱			۷		۶			۳
	۱	۹				۳	۷						۱	۸				۳	۷	
		۳				۴								۶				۸		
			۹	۳	۸										۸	۳	۱			